

- VI. टी.एच. ग्रीन के अनुसार राज्य की भूमिका बाधाओं को दूर करने की है। चर्चा करें। क्या राजनीतिक विचारों में ग्रीन को सामाजिक कल्याणवाद का अग्रदूत कहा जा सकता है ?
- VII. जे.एस. मिल प्रतिनिधि सरकार के पक्ष में क्यों है ? क्या मिल को अनिच्छुक लोकतंत्रवादी के रूप में वर्णित किया जा सकता है ?
- VIII. स्वतंत्रता पर जे.एस. मिल के विचारों की चर्चा कीजिए।

Exam. Code : 108006
Subject Code : 1896

B.A. (Honours) 6th Semester
POLITICAL SCIENCE Opt. (i)
(Western Thinkers)

Time Allowed—2 Hours] [Maximum Marks—100

Note :—There are **EIGHT** questions of equal marks.
Candidates are required to attempt any **FOUR** questions.

- I. Examine Plato's Theory of Ideal State.
- II. In what manners Plato's theory of justice is different from Traditional, Radical and Pragmatic theory of justice ?
- III. What were the shortcomings of Athenian and Spartan system of education and briefly discuss Plato's three stages of education.
- IV. Discuss in detail Plato's theory of Philosopher King.
- V. Human Consciousness postulates Liberty, Liberty involves Rights and Rights demand State. Explain this statement of T.H. Green.

VI. According to T.H. Green, the role of the State is to hinder the hindrances. Discuss. Can Green be called the precursor of Social Welfarism in political thoughts ?

VII. Why does J.S. Mill favour Representative Government ? Can Mill be described as reluctant democrat ?

VIII. Discuss J.S. Mill's views on liberty.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਔਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ।

- I. ਪਲੇਟੋ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।
- II. ਪਲੇਟੋ ਦਾ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਰਵਾਇਤੀ, ਕਟਰਪੰਥੀ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ?
- III. ਐਥਨੀਅਨ ਅਤੇ ਸਪਾਰਟਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਕੀ ਸਨ ਅਤੇ ਪਲੇਟੋ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੜਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- IV. ਪਲੇਟੋ ਦੇ ਫਿਲਾਸਫਰ ਕਿੰਗ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- V. ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੁਤੰਤਰਤਾ, ਮਾਨਵ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਟੀ.ਐਚ. ਗ੍ਰੀਨ ਦੇ ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

VI. ਟੀ.ਐਚ. ਗ੍ਰੀਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤਿੱਕੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

VII. ਜੇ.ਐਸ. ਮਿੱਲ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਹੈ ? ਕੀ ਮਿੱਲ ਨੂੰ ਹਿਚਕਿਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

VIII. ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਬਾਰੇ ਜੇ.ਐਸ. ਮਿੱਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :- ਆਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਨ੍ਹੀ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯਾਸ ਕਰਨਾ ਆਵਸ਼ਯਕ ਹੈ।

- I. ਪਲੇਟੋ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।
- II. ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪਾਰੰਪਰਿਕ, ਕਟਰਪੰਥੀ ਅਤੇ ਵਿਆਵਹਾਰਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਪਲੇਟੋ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਹੈ ?
- III. ਐਥਨੀਅਨ ਅਤੇ ਸਪਾਰਟਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਕੀ ਸਨ ਅਤੇ ਪਲੇਟੋ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੜਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- IV. ਪਲੇਟੋ ਦੇ ਫਿਲਾਸਫਰ ਕਿੰਗ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- V. ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੁਤੰਤਰਤਾ, ਮਾਨਵ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਟੀ.ਐਚ. ਗ੍ਰੀਨ ਦੇ ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।